

[Niels Ravn.]

var der ingen tvivl for de ejendommers vedkommende, der inden lovens ikrafttræden havde afløst jordrentepigten. Det var med hensyn til de ejendomme, der efter dette tidspunkt ville afløse, der var tvivl om, hvorvidt de ville blive ligestillet med andre ejendomme i disse områder.

Efter de forhandlinger, der har været i udvalget, er der stillet 2 ændringsforslag. Nr. 1 er af teknisk karakter; nr. 2 er udformet sådan, at ejerne af disse ejendomme nu skulle blive ligestillet med andre ejere af ejendomme i de pågældende områder.

Jeg kan på hele udvalgets vegne indstille de to ændringsforslag til vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslagene.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2
vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 140 stemmer; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om udskrivningsprocenten for kalenderåret 1971.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 170) findes i tidenden sp. 6762, udvalgets tilrådsbetænkning i tillæg B. sp. 2531).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Grünbaum: Vi står nu over for, at flertallet i dag formentlig vil gennemtrumfe fastsættelsen af udskrivningsprocenten for 1971.

At en regering, der har flertal i folketinget,

bruger sit flertal til at gennemføre en lovgivning efter de tanker og principper, som dette flertal nu engang kan enes om, det strider i hvert fald ikke imod demokratiet; det er et flertals ret at bruge sit flertal hertil. Men det, der skal foregå nu, er i hvert fald efter min opfattelse på kanten af det tilladelige.

Der har været talt meget, og der har været skrevet meget om rigtigheden af at fastsætte udskrivningsprocenten allerede nu; adskillige af regeringspartierne egne blade har vendt sig imod det, og der er brugt stærke ord. Også den højeste tekniske sagskundskab har vendt sig imod det, men regeringen og regeringspartierne, også de radikale og venstre, har på trods af alt fastholdt denne efter vor opfattelse helt usaglige fremfærd. Kun godt en uges tid har udvalget reelt haft til at behandle et så vigtigt spørgsmål; det drejer sig jo om fastsættelsen af det, kan man vel godt sige, uden sammenligning vigtigste tal på statsbudgettet, det tal, der angiver, hvor meget der næste år skal opkræves i indkomstskat til staten. Her fastholder man i realiteten de 95 pct., idet man samtidig foretager den nye, særlige opkrævning af folkepensionsbidraget, hvis opkrævning nu ganske klart er blevet motiveret rent finanspolitisk af regeringen og finansministeren.

Man kan så spørge: hvorfor har I ikke stillet ændringsforslag? Vi har ikke stillet ændringsforslag om en anden udskrivningsprocent; det kan vi simpelt hen ikke gøre. Hvis vi gjorde det, ville vi bære os præcis lige så usagligt ad, som regeringen gør; det er nemlig hamrende usagligt at fastsætte udskrivningsprocenten nu, og det ville være lige så usagligt, hvis vi foreslog en eller anden procent nu.

Kernen i denne sag er jo, at der ikke hverken med begrundelse i folketingets arbejdsgang eller med begrundelse af rent teknisk karakter i den tekniske kildeskatteprocedure er nogen som helst saglig motivering for regeringens handlemåde. Vi har på ny mellem anden- og tredjebehandlingen i udvalget foreslået, at folketingets skatteudvalg skulle indkaldes midt i september måned. Derved ville vi få ca. 3 uger til en grundig gennemgang af de økonomiske spørgsmål og af de finansielle spørgsmål, som har betydning, når man skal fastsætte udskriv-

[Grünbaum.]

ningsprocenten. Det skulle være umiddelbart indlysende, at en fastsættelse af denne udskrivningsprocent bør ske på et så sent tidspunkt som overhovedet muligt.

Forskellige datoer har været nævnt, den 17. oktober har været nævnt, og finansministeren har afvist dem. Så vidt jeg er underrettet, er den 17. oktober fuldt tilfredsstillende for kildeskattemyndighederne, men for ikke at komme ind i den diskussion — vi har ingen interesse i denne tekniske diskussion — siger vi: ja men vi accepterer den 10. oktober, vi ønsker slet ikke at tage den diskussion om den 10. eller 17. oktober, vi forærer altså finansministeren datoen den 10. oktober. I så fald foreligger der jo ingen som helst teknisk hindring for at gennemføre kildeskatteproceduren nøjagtig sådan, som kildeskattedirektoratet vil have det. Derfor er det, vi siger, som vi også har sagt det i betænkningen, at en gennemførelse af udskrivningsprocenten nu herefter kun kan begrundes rent politisk og taktisk. Vi har også henvist til, at regeringen med sin momsforhøjelse fra 12½ til 15 pct. yderligere forstærker den skattemæssige stramning, som kommer sammen med kreditstramningen, og det vil sige, at vi får en yderligere samlet stramning omkring midten af året.

Vi mener også, det har interesse at pege på, at for en meget stor del af befolkningen kommer virkningen af den første ikke-skattefri juni måned; der kommer en virkning af de stærkt forøgede ejendomsskatter, og der kommer en virkning af forbrugsfordyrelsen med de 2-3 pct., og alt det kommer til at falde sammen omkring midten af året. Dertil kommer så virkningerne på byggeri og investering.

Det er på baggrund af hele denne situation, vi må sige, at de betæneligheder, som man i forvejen måtte nære ved en fastlæggelse af udskrivningsprocenten over ½ år før den skal træde i kraft, er øget ganske betydeligt. Lad mig dertil føje, som jeg vel også nævnte det ved andenbehandlingen, de erfaringer, vi har fra behandlingen af spørgsmålet om udskrivningsprocenten sidste år: den store forskel, der var imellem de tal, der blev lagt til grund for fastsættelsen af udskrivningsprocenten, og så de tal, fi-

nansministeren kom med, da han fremsatte finanslovsforslaget et halvt år efter; disse afvigelser var så voldsomme, at det må føre til, at man i år siger, vi ikke skal gentage den situation. Finansministeriet har jo omkring september-oktober måned tallene nogenlunde klar for finanslovsforslaget, og sidste år var der en difference i indtægterne på ikke mindre end 960 mill. kr. imellem det, vi sad med, da vi fastsatte udskrivningsprocenten, og det, finansministeren senere kom med i sit indtægtsforslag på finanslovsforslaget.

Det er derfor, vi foreslår, at udvalgsarbejdet genoptages, sådan at man i september og i oktober måned, når folketinget kommer ind igen, på basis af det grundige arbejde, der har været udført i disse 3 uger i udvalget, kan komme med en indstilling om den rigtige udskrivningsprocent på et betydeligt mere holdbart grundlag end det, vi har i dag, og man kan altså overholde tidsfristerne, sådan som kildeskattedirektoratet nu har stillet dem op.

Derfor mener vi, at forslaget om de 91 pct. bør blive liggende i udvalget til en ny behandling i september måned. Det har regeringen altså ikke villet gå ind på. Man har ikke villet gå ind på dette saglige forslag; man har sit flertal, og det vil man bruge, også selv om det er en helt usaglig løsning, man vælger.

Men der er jo i udvalget opnået enighed om, at skatteudvalget indkaldes til møde igen den 15. september, og denne indkaldelse har formanden foretaget. Jeg vil gerne understrege, at dette ikke er tilfredsstillende. Når man vil indkalde udvalget, hvorfor gennemfører man så fastlæggelsen af udskrivningsprocenten nu? Hvis der er realitet i, at udvalget — og jeg forstår også finansministeren — er gået med til en indkaldelse af udvalget i september måned, så må jeg tilstå, at hele denne sag ikke bliver bedre at forstå; jeg synes, den bliver endnu mere mærkværdig. Hvis man siger, at man er villig til at tage en ny forhandling — og det er jo det, man siger: vi vil gerne tage en ny forhandling om skatterne og om den økonomiske politik i september måned — hvorfor i alverden skal udskrivningsprocenten så gennemtrumfes nu? Så kan man jo lige så godt vente til september-oktober

[Grünbaum.]

måned, så er der jo slet ingen argumenter for, at man ikke vil følge vort forslag om en udsættelse.

Der var den 31. maj i år i Politiken en såkaldt høring med finansministeren, hvorfra jeg gerne vil citere. Finansministeren siger:

„Det, der er i vejen i år, er, at folketinget holder sommerferie i juni, juli, august og september og derved fritager sig selv for arbejde netop i de fire måneder, hvor man kan få det materiale, som kan føre til det rigtigste resultat.“

Jeg understreger, at finansministeren her siger, at man ved at holde denne ferie afskærer sig fra at få det materiale, som kunne give det rigtigste resultat.

Finansministeren siger videre:

„Jeg synes ikke, man kan bebrejde programmørerne og kildeskattedirektoratet, at de siger, 10. oktober er sidste frist, når de skal have sendt skattekortene ud i november. Hvis folketingsarbejdet kunne lægges sådan til rette, at vi f. eks. havde ferie i forårsmånederne og så til gengæld arbejdede fra 15. august til 1. oktober, tror jeg, det ville være mere praktisk.“

Det er, hvad finansministeren sagde i søndags i denne høring hos Politiken, og nu forstår man altså slet ikke, hvorfor denne udskrivningsprocent så absolut skal gennemtrumfes nu. Vi har her fået at vide af finansministeren selv, at hvis man kunne vente disse måneder, ja, så havde man det materiale, der kunne give det rigtigste resultat, og det er det, vi beder om. Vi har overhovedet ikke bedt om andet, og vi har ikke argumenteret for andet. Vi siger, at det er urimeligt at fastsætte udskrivningsprocenten nu, vi må i september-oktober kunne have om ikke helt det, vi ønsker, så i hvert fald et væsentlig bedre grundlag for at fastsætte den end det, vi har nu, og vi mener i og for sig ikke, folketinget kan være tjent med, at regeringspartierne presser dette igennem.

Jeg spørger derfor finansministeren: er regeringen indstillet på en realitetsforhandling til september? Hvis man er det, er vi parat dertil, men så mener jeg, at grunden skrider fuldstændig under regeringens og regeringspartiernes beslutning om at gennemføre udskrivningsprocenten her i dag.

Vi må på ny henstille, at regeringspartierne følger vort saglige forslag om at udsætte beslutningen om en fastsættelse af udskrivningsprocenten nu, og jeg skal tildele mig at fremsætte følgende forslag om motiveret dagsorden:

„Under hensyn til, at folketingets skatteudvalg og eventuelt 21 mands udvalget om udskrivningsprocenten mødes den 15. september for at modtage de senest foreliggende oplysninger om den økonomiske situation og de finansielle udsigter, beslutter folketinget at udsætte fastsættelsen af udskrivningsprocenten til først i det nye folketingsår, så en vedtagelse kan ske senest den 10. oktober.“

Tinget går herefter over til næste sag på dagsordenen.“

Formanden: Der er nu fremsat følgende forslag om motiveret dagsorden: (se ovenfor). Dette forslag indgår nu i forhandlingen.

Haustrup Clemmensen: Nu er hr. Grünbaum jo så godt i gang med at stille spørgsmål, at vi andre måske må have lov til efter fattig evne at fortsætte og måske med endnu mere relevante spørgsmål.

Forestiller socialdemokratiet sig, at der er en reel økonomisk basis og baggrund for, at den udskrivningsprocent, regeringspartierne nu foreslår, skal forhøjes? Er det nervøsitet for, at den ikke er høj nok, der præger socialdemokratiets overvejelser i denne sag? Det ville i og for sig være interessant at få det at vide; så kunne man måske forsøge at forstå — at forstå alt er jo at tilgive alt — de lidt mærkelige manøvrer, der her er tale om. Men det er ikke det, der foreløbig har præget socialdemokratiets stilling i debatten.

For det andet vil jeg gerne have lov til at spørge den socialdemokratiske ordfører, om han ikke er enig i, at der, hvis alt skulle udvikle sig helt vidunderligt i modstrid med spådomme, vi ellers får fra socialdemokratiske side, f. eks. kan lempes i pengepolitikken. Ville det ikke i så fald være en mulighed, der ville være af stor værdi både for beskæftigelsen, for erhvervslivet og for eksportmulighederne?

For det tredje vil jeg spørge, om ikke socialdemokratiet husker, at man i fjor på

[Haastrup Clemmensen.]

samme tid, således som vi udførligt drøftede det i fredags under andenbehandlingen; godt mente sig i stand til at tage standpunkt til en udskrivningsprocent, endda til en overordentlig lav udskrivningsprocent. Jeg går ud fra, at det ikke er erkendelsen af, at man dengang tog et galt standpunkt, der præger diskussionen. Jeg tror, vi har lov til at understrege, at det er nødvendigt i landets nuværende økonomiske situation, at der hersker ubetinget tillid til, at man vil fortsætte en stram finanspolitik, og så nytter det ikke, at man bare over for en sådan indstilling hos regeringspartierne fra socialdemokratiets side siger, når man skal stemme: ved ikke. Og så kan det heller ikke nytte, at man camouflerer det med mærkelige betragtninger over hamrende usaglighed, og hvad der skal gennemtrumfes, for slet ikke at tale om, at man nu lige her frem til samlingens sidste arbejdsdage fortsætter dagsordensinflationen.

Jeg røber næppe nogen hemmelighed, når jeg på det konservative folkepartis vegne giver udtryk for, at vi mener, det er sagligt rigtigt at fastsætte udskrivningsprocenten som foreslået, at vi derfor vil opfordre til at stemme imod dagsordensforslaget og, når og hvis det falder, at stemme for det her foreliggende lovforslag ved tredje behandling.

Jens Foged: Ja, jeg kan egentlig kun understrege det, hr. Haastrup Clemmensen netop lige har sagt; det er udtryk for vores opfattelse af den situation, vi står i nu. Hr. Grünbaum bruger hele tiden udtrykket „en usaglig fremfærd“ fra regeringens side og fra de partier, der støtter regeringen, men det er jo en sætning, vi har hørt indtil trivialitet, og som ikke passer i den givne situation. Vi kan tiltræde, at man bør fastsætte udskrivningsprocenten så sent som overhovedet muligt, og jeg hører til dem, som mener, at vi udmærket kunne finde en anden form for arbejdsgang her i folketinget, at vi eventuelt kunne tales ved om, om det var rimeligere, at der i fremtiden blev en samling fra 15. september, eller hvad ved jeg, for at vi kunne diskutere disse ting under roligere økonomiske forhold, under mere normale forhold, end vi har i dag.

Vi har jo et behov for denne stramning i

den økonomiske verden, det er erkendt af alle, og når vi har det, må jeg finde det rimeligt, at finansministeren anmoder folketingsrådet om nu at vedtage udskrivningsprocenten på dette tidspunkt for derved at give udtryk for sammenhængen mellem de økonomiske love og udskrivningsprocenten. Det er det saglige i den sag. Og så vil jeg gerne medgive også dette, at skulle der blive brug for lempelser, når vi samles igen til sin tid, vil man nok kunne finde udveje herfor.

Angående dagsordensforslaget vil jeg sige, at når man i det hele taget er kommet så langt, at man i dag bringer lovforslaget om udskrivningsprocenten til tredje behandling, er det et udtryk for, at regeringen ønsker den fastsat nu, og da venstre kan tiltræde dette ønske under de givne forhold, anmoder vi om, at man stemmer imod dagsordenen og for lovforslaget.

Niels Helveg Petersen: Det er fortsat det radikale venstres opfattelse, at det er rigtigt at fastsætte udskrivningsprocenten nu. Vi har ikke forventninger om og ønsker heller ikke i befolkningen at skabe forventninger om, at det vil være muligt i de kommende år over de direkte skatter at lade udgå en yderligere stimulans til det private forbrug; derfor tror vi ikke, der er mulighed for at nå en lavere udskrivningsprocent end den, der her er foreslået.

Hr. Grünbaum spørger nu: ja men vil man så have en realitetsdrøftelse ved mødet i september? Jeg opfatter mødet i september som en sikkerhedsventil; hvis det skulle vise sig, at den økonomiske udvikling former sig helt anderledes, end vi i øjeblikket har mulighed for at overskue, er det helt naturligt at drøfte spørgsmålet i september. Jeg ved ikke, om jeg kan imødekomme hr. Grünbaums ønske om realitetsdrøftelser, men jeg kan i hvert fald imødekomme ønsket om at få reelle diskussioner om landets økonomiske politik også i september. Men jeg må jo nok sige, at som hr. Grünbaum opfatter udtrykket realitetsdrøftelser, har jeg en fornemmelse af, at der deri ligger, at vi skulle kunne mødes på en eller anden halvvej om fastsættelse af en anden udskrivningsprocent, og det tror jeg ikke er det økonomisk relevante; det relevante er en reel meningsudveksling om de økonomi-

[Niels Hølvæg Petersen.]

ske problemer, og det vil man selvfølgelig også kunne få i september, det vil man kunne få når som helst.

Ømann: Indholdet af socialdemokratiets og SFs udtalelse i tillægsbetænkningen er jo refereret. Hvad den angår, har jeg intet at føje til.

Jeg har heller ikke nogen bemærkninger at knytte til den økonomiske visdom i regeringspartiernes udtalelser i tillægsbetænkningen, skønt det ellers kunne være fristende. Det uforklarlige i regeringens holdning, særlig nu på baggrund af, at skatteudvalget allerede er indkaldt til den 15. september, kan næppe gøres forklarligt.

Men jeg har lyst til at føje et selvstændigt argument for at vente med fastsættelsen af udskrivningsprocenten til de øvrige. Jeg synes, det bliver mere og mere klart, at både moms og høj indkomstskat presser lønningerne i vejret, modsat hvad regeringen siger den tilsigter. Der er etableret et kapløb ikke alene mellem lønninger og priser, men også mellem skatter og lønninger. Det er et kapløb, som ikke er til bedste for landet. I stedet for nu at mejsle viljen til højere skatter fast kunne regeringen dog, hvis den var klog, benytte tiden fra nu og til september til at dreje sin politik, så den fik en mere befolkningsmæssig balance. Der tales om, at man ønsker opsparing. Tror man, at det klima, man nu etablerer, er det bedste klima for opsparing?

Må jeg så sige, at socialistisk folkeparti ikke har bestilt andet end at forsyne denne regering med gode ideer; jeg mener gode ideer også for regeringen i den situation, den nu har bragt sig i, som kræver noget meget ekstraordinært. Lad mig bare nævne et par af dem: pengeombytning med tilhørende valutareform, skattesnyderamnesti, stop for fradrag af private renter, kapitalvindingskat, styring af bankernes udlån, formuebeskatning, grundværdistigningsbeskatning, tøjler på fidusafskrivningerne, afskaffelse af indekskontrakter — indeksregulerede obligationer har vi bragt forslag frem om — snering af hele byggesektoren og et oplæg om arbejdspladsdemokrati.

Jeg tillader mig yderligere at nævne det eneste, der i det lange løb kan hjælpe os ud af vore vanskeligheder: en aktiv, en mo-

derne industripolitik, der samler og koordinerer de kræfter, vi har, og satser på avancerede industrier. Det kan åbenbart kun ske med det offentlige mellemkomst, og det er regeringen, der for tiden repræsenterer det offentlige og har forpligtelser i den retning. I stedet for at splitte befolkningen op i stridende fronter burde man drive en politik, der er i hele landets interesse. Det kommer vel.

Hvis dette lovforslag om udskrivningsprocenten skulle komme til afstemning, hvad det jo kan være det ikke gør efter afstemningen om dagsordensforslaget, er det klart, at vi ikke kan medvirke til lovforslagets gennemførelse. Jeg skal anbefale, at man stemmer for det stillede dagsordensforslag.

Sigsgaard: Når udskrivningsprocenten skal være så høj, som det her foreslås, skyldes det, at skattegrundlaget er så lille, som det er; og at det er for lille, skyldes igen mange forhold, bl. a. de alt for mange fradrag. VS har fremsat forslag om at gøre grundlaget større ved at afskaffe afskrivningsfiduserne, der koster skatteyderne hundreder af millioner kroner. Det har ikke været muligt bare at få disse forslag førstebehandlet. Forestillede man sig dem gennemført engang, kunne udskrivningsprocenten nedsættes meget væsentligt, eller med andre ord: det er alle de skatteydere, der ikke kan bruge afskrivningsfiduserne, der betaler en stor del af skatten for dem, der bruger disse regler.

En anden grund til, at udskrivningsprocenten bliver for høj, er de store skattesnyderier. Regeringen har lovet indgreb imod dem, men har åbenbart ikke regnet med, at indgrebene vil give penge i kassen, for så skulle udskrivningsprocenten jo have været nedsat. Vi mangler endnu beviser for, at regeringen virkelig vil gøre noget ved dette skattesnyderi; behandlingen af VS' forslag mod skattesnyderiet forleden dag gav jo desværre ikke de beviser. Også af den grund må vi stemme imod udskrivningsprocenten.

Men det skyldes også, at vi er utilfredse med skalaen, og jeg synes ikke, det er rigtigt, at man gennemfører udskrivningsprocenten, uden at spørgsmålet om skalaen har været berørt. Vi har foreslået et højere bundfradrag, så f. eks. folkepensionister, der

[Sigsgaard.]

ikke har andet end pensionen at leve af, helt slipper for skat. Det er afvist her i tinget. Vi har tidligere foreslået en mere progressiv skala, så de lavere indkomster lettes. Også det forslag har tinget afvist, og vi har ikke genfremsat dem ved behandlingen af dette lovforslag; det tjener intet formål at få de samme forslag forkastet gang efter gang. Vi må altså også af denne grund stemme imod udskrivningsprocenten.

Socialdemokratiets dagsordensforslag kan vi stemme for. Den konservative ordfører ønsker begrundelse for at træffe beslutningen om udskrivningsprocenten så sent som muligt, og det er jo det, der foreslås af socialdemokraterne. Jeg vil gerne gentage, hvad jeg sagde ved anden behandling, at argumenter for et sådant forslag er fuldstændig overflødige; det turde være en selvfølge, der ikke kræver nærmere motivering, at man fastsætter udskrivningsprocenten på et tidspunkt, hvor man ved så meget som muligt om det økonomiske grundlag, det vil sige på det senest mulige tidspunkt.

Derimod kræver det en begrundelse at fastsætte udskrivningsprocenten tidligere end nødvendigt, og den begrundelse har regeringen ikke kunnet give; det var vi nærmere inde på ved anden behandling. Der er givet forskellige begrundelser, der er forsøgt forskellige argumenter, men jeg tror, det efter anden behandling må erkendes, at ingen af dem holder. Man har bl. a. forsøgt sig med en snak om, at folk på et tidligt tidspunkt skal vide, hvad de har at rette sig efter skattemæssigt i det næste skatteår. Men det argument duer ikke, for samtidig forbeholder man sig jo, som hr. Niels Helveg Petersen sagde det ved anden behandling, at ændre udskrivningsprocenten senere. Det kan altså meget vel ske, og det vil sige, at folk ikke efter vedtagelsen i dag ved mere om, hvad de har at rette sig efter, end de hidtil har vidst.

For mig at se står der ingen argumenter tilbage for at vedtage denne udskrivningsprocent i dag. Der er altså ingen grund til at

gøre det, man kan lige så godt vente til et så sent tidspunkt som muligt, og for min skyld kan der da ikke være noget som helst i vejen for, at folketinget om nødvendigt indkaldes i september; det er jo ikke engang efter dagsordensforslaget og efter socialdemokratiets stilling at dømme nødvendigt, men selv om det nu skulle være nødvendigt, selv om man kunne ønske sig det, hvad skulle der så egentlig være i vejen for det? Der er ingen fornuftig grund til, at folketinget skal holde sommerferie i 4 måneder. Nu står man her og siger f. eks. fra venstres side, og finansministeren var inde på det sidste gang, at det kan vi jo overveje, folketingets arbejdsperiode kan jo lægges om på et senere tidspunkt. Men det er nu, vi står i problemet, hvorfor så ikke handle nu, f. eks. ved at stemme for dagsordensforslaget, f. eks. ved at indkalde folketinget til det nødvendige møde i september måned?

Regeringspartierne har altså ingen argumenter for deres stilling, men de har jo magten her i tinget, og dermed er resultatet af denne sags behandling desværre givet.

Hanne Reintoft: Som jeg sagde allerede ved første behandling, kan vi under ingen omstændigheder stemme for det foreliggende lovforslag om udskrivningsprocenten. Jeg vil igen understrege, at hvis man skal have en skattereform, der virker, må den bygges på et helt andet princip, så de, der virkelig kan bære byrderne, kommer til det. Den må bygges op på, at man har en fast grænse for lave indtægter, der ikke beskattes — vi har nævnt 20.000 kr. for forsørgere og 10.000 kr. for enlige — den må bygges op på en helt anden skala, der virkelig lægger beskatningen dér, hvor skatteevnen er. Vi har også gentagne gange gjort opmærksom på, at der kunne laves en sådan skatteskala, der i og for sig ville give det samme provenu som den nugældende. Det indebærer ikke, at vi accepterer statens budget, det er kun en dokumentation af, at man, hvis man skulle kræve så mange penge op, som man nu ønsker at kræve op, også kunne gøre det ved

[Hanne Reintoft.]

brug af en mere rimelig og retfærdig skatteskala.

Vi har også gjort opmærksom på, at vi synes, det er et uforsvarligt tidspunkt at fastlægge udskrivningsprocenten på, og kan derfor støtte socialdemokratiets dagsordensforslag om at udsætte fastlæggelsen.

Finansministeren (Poul Møller): Der er naturligvis noget beklageligt ved, at folketinget ved behandlingen af udskrivningsprocentens størrelse nødsages til først at tage stilling til selve tidsplanen og arbejdsformen i tinget. Det fremgår jo af, at dagsordensforslaget, der kommer til afstemning før lovforslaget, indeholder bemærkninger om tidsplanen. Det ville efter min mening være rarest, om vi i fremtiden kunne undgå denne drøftelse, og jeg har ved anden behandling tilbudt, at vi i løbet af efteråret prøvede på at finde frem til, hvornår vi i fremtiden skal fastsætte denne udskrivningsprocent. Det er efter mit skøn nødvendigt, at vi sammen får drøftet dette, og at det også bliver drøftet i udvalget for forretningsordenen, idet det er utilfredsstillende og ikke tilstrækkeligt til at give vælgerne klarhed over, hvad der egentlig skiller partierne i denne sag, at det ene parti og den ene gruppe i salen fastholder, at det ikke vil tage stilling til sagen nu, mens den anden gruppe fastholder, at man skal tage stilling til sagen nu.

Jeg har videre den mærkelige fornemmelse, i hvert fald havde jeg det indtryk indtil den 30. april, at oppositionen snarere ville synes, at vi udskød afgørelsen om udskrivningsprocenten for længe, at vi fremsatte forslaget for sent, når vi fremsatte det den 30. april. I dag forstår jeg, og jeg forstod det også ved anden behandling, at man ønsker yderligere udskydelse af tidspunktet for fastsættelsen af udskrivningsprocenten. Vi har jo ikke gjort andet i år, end hvad vi gjorde i fjor, nemlig at sørge for, at denne procent er vedtaget, inden folketingets arbejdsperiode er sluttet. Enhver, der kender forspillet til kildeskattelovgivningen herhjemme, ved også, at det hele tiden har været forudsætningen for kildeskattelovens vedtagelse, at man et halvt år før skatteårets begyndelse, altså her omkring slutningen af arbejdsperioden, kunne fastsætte det lov-mæssige grundlag for udskrivningens stør-

relse i det kommende år. Sådan har det været under alle disse forhandlinger, og det er det, regeringen i fjor som i år har forsøgt at opfylde.

Hr. Grünbaum spurgte mig, om der, når nu skatteudvalget er indkaldt til den 15. september, kunne komme realitetsforhandlinger i gang. Jeg vil gerne her så stærkt, som jeg kan det, ikke mindst i anledning af nogle dagblades artikler om indkaldelsen den 15. september, sige, at man ikke skal stille nogen i udsigt, at vi den 15. september er så langt fremme med løsningen af vort betalingsbalanceunderskudsproblem, at der kan forventes en nedsættelse af udskrivningsprocenten. Det vil være forkert, hvis nogen går rundt i det håb. Det har jeg gerne villet sige her, fordi jeg tror, det er rigtigt, at det bliver sagt, så man ikke venter, at der den 15. september sker en ændring. Men naturligvis er vi rede til reelt at forhandle alle de problemer, der vedrører landets økonomiske stilling, som den vil tage sig ud, når sommerferieperioden er ved at udløbe. Der kan naturligvis også, som hr. Haunstrup Clemmensen sagde, være tale om, at man, hvis der er basis for lempelser, lempet andre steder end på udskrivningsprocenten. Der er måske ting i den danske økonomi, der trænger mere direkte til en lempelse af stramningen. Men lad os nu først se, om stramningen virker, om vi til den tid har håndfaste resultater af den, og lad os ikke stille nogen noget i udsigt ved denne lejlighed. Det tror jeg ikke der er basis for.

Til sidst må jeg anbefale ærede medlemmer at stemme imod den af hr. Grünbaum foreslåede dagsorden allerede af den grund, at dens vedtagelse medfører, at udskrivningsprocentforslaget bortfalder. Det vil regeringen ikke kunne acceptere.

Grünbaum: Ja, det sidste, finansministeren sagde, er jo også netop meningen med det.

Finansministeren sagde: lad os nu først se, når vi kommer hen til efteråret, om stramningen virker; så kan vi jo tale om, hvordan den økonomiske situation er, og der kan måske blive tale om lempelser andre steder — finansministeren mente ikke, det kunne ske på udskrivningsprocenten, men der har været talt om pengepolitikken, der blev ikke sagt moms. Der blev altså sagt:

[Grünbaum.]

lad os se, hvordan det ligger til den tid, så kan vi tage alle de problemer op. Ja men det er jo det, vi beder om. Vi har ikke bedt om andet end dette. Det er fremgået både af det, finansministeren har sagt, og af det, regeringspartiernes ordførere har sagt, at de tre partier og regeringen ikke i dag har sikkerhed for, at den politik, de her anlægger, er den rigtige. Det er fremgået af alt, hvad der er sagt, og nu har finansministeren understreget det.

Jeg forstår ikke rigtig dette med tilliden. Er vi virkelig kommet så langt ud, at det danske folketing skal vedtage en udskrivningsprocent over et halvt år, før det notorisk er nødvendigt efter det, kildeskattedirektoratet har bedt om? Det er jo den situation, regeringen sætter folketinget i. Vi skal vedtage den 7 måneder før, eller hvad det nu bliver — 5 måneder før det er nødvendigt at foretage denne fastsættelse. Det er det, man beder om, samtidig med at man siger, at når vi kommer frem til den tid, ved vi en hel masse eller i hvert fald en del mere. Og det er jo ikke rigtigt at henvise til sidste år. Det gjorde finansministeren også ved andenbehandlingen. Sidste år var første gang, og der var ingen, der ville være med til at lægge sten i vejen for, at kildeskatten med de vanskeligheder, der lå, kunne komme til at fungere, men i år har kildeskattedirektoratet simpelt hen sagt, at den 10. oktober er datoen, og det er det, vi holder os til. Vi holder os til det, som kildeskattedirektoratet har sagt, og beder så om, at folketinget indretter sit arbejde derefter. Det er altså ikke nødvendigt i denne situation at lave noget som helst om. Vi vil gerne se på, om man fremtidig kan gøre det endnu bedre, men det er slet ikke nødvendigt i den nuværende situation.

Hr. Jens Foged sagde, at han var enig i, at fastsættelsen skulle ske så sent som overhovedet muligt — det kan vi vel alle være enige om — men det skulle være under roligere økonomiske forhold. Den betragtning kan man jo slet ikke anerkende, for det er da netop under usikre økonomiske forhold, det var rart at vente, til man havde lidt mere bund under fødderne. Man må da ikke glemme, at den finanspolitik, vi fører i øjeblikket, jo er fastlagt. Det er ikke sådan — nu ser jeg bort fra momsforhøjelsen —

når vi diskuterer udskrivningsprocent, at vi står i en situation, hvor vi ikke rigtig ved, om vi får nogen skatteudskrivning, eller vi ikke får det. Det ligger skam helt fast frem til 1. januar næste år — der er ikke nogen usikkerhed. Jeg kan ikke se, der er nogen. Usikkerheden opstår jo kun, fordi regeringen her gør situationen usikker. Hvis man vil have, at der skal være tillid til en regerings finanspolitik, skal man ikke gang på gang komme med ændringer, sådan som man gør det her.

Må jeg lige sige også i relation til det, der blev sagt ved andenbehandlingen, at sidste år havde vi jo betydelig mere tid til at behandle disse spørgsmål. I år har vi reelt kun haft en uge. Finansministeren nævnte sidste gang, at forslaget om udskrivningsprocenten sidste år først blev fremsat den 18. maj, var det vist. Nu har jeg kigget lidt på det. Forholdet er det, at udskrivningslovsforslaget sidste år blev fremsat allerede den 14. marts. Udskrivningslovsforslaget indeholdt ikke nogen udskrivningsprocent, men i udvalget fik vi sidste år et meget betydeligt materiale. Vi var i fuldt sving med alle disse drøftelser et godt stykke tid inden finansministeren kom med sit forslag om udskrivningsprocenten i udvalget. Der lå et meget fyldigt materiale også ved selve lovforslagets fremsættelse. Det har der jo ikke gjort i år. Der har ikke været egentlige oplysninger i år. Der er altså en meget væsentlig forskel på sidste år og i år, ikke alene fordi vi nu er det år længere fremme, men også teknisk. Derfor bliver der tilbage kun det ene, at regeringen af politiske grunde ikke ønsker at følge den vej, som er den eneste sagligt rigtige, og som jeg er sikker på at man i virkeligheden også i regeringspartierne erkender er den sagligt rigtige, og som vi foreslår. Men man er så bange — det er jo en bange regering, vi har — man er rød, man tør simpelt hen ikke vente med at fastsætte udskrivningsprocenten for 1971 til et tidspunkt, hvor man er bedre sagligt funderet, end man er det i dag. Det er sandheden om den sag, og derfor må vi naturligvis opretholde vort dagsordensforslag og anbefale, at man stemmer for det.

J. O. Krag: Jeg kan ikke undlade at gøre en bemærkning i den debat, der finder sted her, og som i løbet af formentlig nogle mi-

[J. O. Krag.]

nutter fører frem til, at folketinget træffer en vigtig afgørelse. Det hele minder i bekymringsfuld høj grad om den situation, vi havde herinde for et års tid siden. Den samme regering, lige så mangelfuld på argumenter og lige så meget ud fra de prestige-hensyn, der er afgørende for det, der er tilbage af regeringspartierne indre sammenhold, presser noget igennem, der intet sagligt grundlag er for at presse igennem på dette tidspunkt.

For ca. 1 år siden var det byrdefordelingsloven. Da tillod jeg mig fra denne talerstol i god overensstemmelse med synspunkter, fremsat af de kommunale organisationer, at gøre opmærksom på, at det var en utilstrækkelig byrdefordelingsreform, at den ikke ville holde, at man skulle lade være med at gennemføre den på det grundlag, at man ville komme til at lave den om. Hvert ord, jeg sagde dengang, har vist sig at være rigtigt. Den holdt ikke. Man har allerede lavet den om. Man mærkede under kommunalvalget, hvor galt man havde båret sig ad.

Nu befinder man sig i en ganske parallel situation. Man vil gennemtrumfe en udskrivningsprocent, man ingen saglig basis har for at fastsætte på dette tidspunkt. Man kan spørge sig selv: hvordan er regeringen kommet ud i dette uføre? Hvad er det, der er årsagen til, at regeringen og dens partier føler sig presset til at gennemføre en udskrivningsprocent, man ikke engang er i stand til at give en begrundelse for? Jo, det er ganske enkelt. Man forsøgte — statsministeren forsøgte — at gennemføre en såkaldt indkomstpoltisk plan, hvorefter 3 dyrtidsportioner skulle falde væk, skulle destrueres for evigt. Man håbede at kunne komme igennem med denne plan ved at tilbyde nogle skattemæssige kompensationer til lønmodtagerne. For at gøre dette tilbud troværdigt var det nødvendigt at have en udskrivningsprocent, ellers ville lønmodtagerne kunne sige: ja men det, man her tilbyder os, er jo intet værd i praksis, da vi ikke ved, hvordan skatteudskrivningen i øvrigt bliver. Under store besværligheder i regeringspartierne grupper og ikke mindst i regeringspartiet venstre fik statsministeren dengang trumfet igennem, at man trods alle saglige hensyn, men af det hensyn, jeg næv-

nede, kunne fastsætte en udskrivningsprocent på 91.

Senere er den plan faldet til jorden. Tre-dyrtidsportionsbortfaldsplanen var der kun ruiner tilbage af, og regeringen begav sig ud på noget helt andet — det skal jeg vende tilbage til ved en senere lejlighed — og man burde også have opgivet at fastsætte udskrivningsprocenten på dette tidspunkt. Men så var det, den frygt, som hr. Grünbaum lige har omtalt, greb regeringen, at hvis man ikke nu holdt fast på de 91, ja, så kunne man ikke vide, hvor man i sommerens løb havde de tre regeringspartier, og så ville der, hvad finansministeren så inderlig gerne vil undgå, opstå en sommerdebat om skattefastsættelsen og udskrivningsprocenten, og hvor var regeringen så henne til oktober?

Derfor skal der holdes fast nu. Men saglige argumenter for det er der ikke; det fremgår jo også af, at vi i udvalget, i 21 mands udvalget, sagde: vi vil ikke stille modforslag nu. Når vi hævder, det er sagligt umuligt at stille forslag, er det selvfølgelig også sagligt urigtigt at stille modforslag, men vi vil, når vi ved mere om den økonomiske situation den 15. september, mødes igen i skatteudvalget, og da vil socialdemokratiet være rede til at komme med sine synspunkter.

Regeringen har også erkendt, at man til den tid er villig til at diskutere hele sagen igen. Ja men hvorfor i alverden så gennemtrumfe en 91 pct.s udskrivningsprocent i dag, som måske skal laves om til september? Hvorfor foretage en helt foreløbig vedtagelse, som man selv erkender er foreløbig? Hvilken vejledning giver det erhvervene? Hvilken vejledning giver det skatteyderne? Det, vi skal se, inden vi mødes i skatteudvalg og måske senere i 21 mands udvalg i slutningen af september, er, om den samlede sum af denne regerings mange restriktioner, skatteforhøjelser, renteforhøjelser, kreditbegrænsning og momsforhøjelser, er begyndt at bide i det økonomiske samfund. Hvis de er begyndt at bide, hvis vi mærker et faldende byggeri, faldende efterspørgsel, stigende vanskeligheder for erhvervene, som ikke er opvejet af en voksende eksport — og vi ved, der er vanskeligheder på de områder — ja, så er det måske en helt anden økono-

[J. O. Krag.]

misk politik, der skal føres, end den, man nu søger at foregive man er så sikker på er den rigtige.

Jeg må meget kraftigt henstille til regeringen at overveje sin stilling i den sag en gang til og nøje overveje det meget sagligt udformede, omhyggeligt gennemargumenterede forslag om motiveret dagsorden, der er fremsat her af hr. Grünbaum. Det har ingen fornuft at foregive over for befolkningen og udlandet, at nu skal økonomien og den økonomiske politik surres fast, som om man på et skib i stormvejr ville surre rattet fast, når man selv erkender, at man til september er villig til at tage det hele op til fornyet overvejelse. Det fornuftigste ville være, at man undlader en beslutning, man ingen saglig basis har for, og man så i åbenhed, i objektivitet, uden skelen til regeringspartiernes vaklende prestige og vaklende sammenholdsmuligheder, tager en saglig drøftelse til september, når vi ved meget mere om den økonomiske politiks virkninger, end nogen har mulighed for at vide i dag.

Haunstrup Clemmensen: For halvanden måned siden var der presseforlydender fremme om, at regeringspartierne overvejede, om der var mulighed for at vente med fastsættelsen af udskrivningsprocenten til august-september. Efter det, der nu er sket også under denne debat, og ikke mindst efter de som sædvanlig meget, meget dystre og alvorlige advarsler, hr. J. O. Krag har fremsat, skulle man tro, at hr. J. O. Krag dengang havde fundet anledning til — jeg vil ikke sige at rose regeringen, for det ligger vel uden for det mulige, men dog anerkende, at der i april måned var tegn på, at det var saglige og naturlige hensyn, der lå bag regeringspartiernes overvejelser. Men hvordan var reaktionen dengang? Den var oprigtigt talt uden enhver form for anerkendelse. Hr. J. O. Krag var til høring på dagbladet Politiken, og den 15. april i år refererer Politiken, jeg beder om tilladelse til et kort citat:

„Mere og mere tyder på, at regeringen er kørt fast, og at den vil udskrive valg til efteråret, sagde Jens Otto Krag.

Det første tegn på et valg var udskydelsen af fastsættelsen af udskrivningsprocenten til en særlig folketingssamling i august-september.“

Da var det altså udtryk for, at regeringen var kørt fast, at alt var håbløst, at det var en uduelig regering osv., at man dengang forsøgte at overveje de saglige muligheder for at udsætte beslutningen. Nu, hvor man tager beslutningen på indeværende tidspunkt, er det vel også udtryk for, at man er kørt fast, så er det også udtryk for usaglighed.

Der var engang et vaskeri, der talte noget om, at alt kan vaskes. Socialdemokratiet kunne bruge det udtryk: alt kan misbruges over for den nuværende regering.

Henry Christensen: Jeg synes, der kunne være grund til en alvorlig overvejelse af problemerne omkring spørgsmålet om fastsættelsen af udskrivningsprocenten. Jeg har lyttet både til de synspunkter, hr. J. O. Krag har fremsat her, og dem, socialdemokratiet har fremsat ved visse andre lejligheder, men jeg må sige, at socialdemokratiets holdning til vor skattepolitik og til skattepolitikens placering i den økonomiske politik er jo ikke af en sådan art, at den skaber tillid til, at socialdemokratiet virkelig for alvor nu pludselig vil gå ind i et samarbejde omkring disse ting.

Hr. J. O. Krag har da naturligvis ganske ret i, som hr. Grünbaum har det, at hvis man fastsætter udskrivningsprocenten nogle måneder senere, ja, så er man så meget længere fremme med en viden om de forhold, der kan spille en vis rolle. Det fører til, at socialdemokratiet siger: der er ingen muligheder for at tage et sagligt standpunkt til udskrivningsprocenten på nuværende tidspunkt. For et år siden var man på samme tidspunkt i stand til med stor nøjagtighed at fastslå, at udskrivningsprocenten burde være 82, hvorved staten ville få 1.500 - 1.600 mill. kr. mindre i indkomstskatter end det, som den udskrivningsprocent, der blev gennemført, kom til at give. Det skaber jo ikke sådan aldeles overbevisende tillid til den argumentation, man anvender. Det skaber heller ingen tillid, at socialdemokratiet i skattepolitikken under den nuværende regering har optrådt på den måde, at det er lykkedes dem at stemme imod momsforhøjelsen fra 10 til 12½ pct., at stemme imod afgiftsforhøjelserne i maj måned sidste år, at foreslå, at udskrivningen skulle være 1.600-1.700 mill. kr. mindre, end regeringen foreslog, da

[Henry Christensen.]

det drejede sig om de direkte skatter, og lidt senere her i dag stemme imod momsforhøjelsen fra 12½ til 15 pct. Det er politisk ganske dygtigt manøvreret. Man må egentlig beundre, at et nylig afgået regeringsparti er i stand til at manøvrere på den måde. Men når man vil appellere til ansvarsbevidstheden, som man vil fra socialdemokratiets side, skaber det ikke tillid til, at det er en ansvarsbevidst vilje til et forsøg på at nå til en fælles vurdering af, hvad udskrivningen skal være her i Danmark, sådan som jeg tror vi faktisk vistnok altid blev enige om det, dengang vi havde andre oppositionspartier her i salen.

Man bliver endnu mere skeptisk, når man nu hører hr. J.O. Krag som særlig begrundelse fremlægge det synspunkt, at når nu det hele begynder at bide og alle disse forskellige ting, som blev rullet op, begynder at vise sig, ja, så kan det jo være, vi skal have en langt lavere udskrivningsprocent. Jeg forstår da godt, det kan være fristende stadig væk at fremføre denne skattelettelses-agitation, men jeg tror faktisk, at Danmark befinder sig i en økonomisk situation, hvor der var meget mere grund til, at ikke bare regeringspartierne, men også det store oppositionsparti alvorligt var med til at gøre det klart for befolkningen, at det, det drejer sig om, er ikke at stille i udsigt, at vi i løbet af nogle måneder yderligere kan lette skatterne væsentligt, yderligere sætte forbruget stærkt i vejret. Hvis det var en anden indstilling, man havde lagt til grund fra socialdemokratiets side, tror jeg egentlig, vi lettere kunne have snakket os til rette.

Jeg lægger slet ikke skjul på, at vi i venstre har været skeptiske med hensyn til, om det var nødvendigt at fastsætte udskrivningsprocenten så tidligt, som det nu sker. Men heroverfor har jo vejret betydningen af, at vi her i landet viste vilje til at fastlægge en ansvarlig økonomisk politik, der ikke skulle slippe op nu i løbet af nogle få måneder, sådan som det alt for tit er gået i vor økonomiske politik. Det er ikke denne ansvarlige indstilling, socialdemokratiet appellerer til. Hvis det var tilfældet, tror jeg, vi meget bedre kunne snakke os til rette med hinanden. Derfor er det også nødvendigt at fremsætte disse synspunkter for at klarlægge, hvorfor det i disse år er vanskeligt at

enes med socialdemokratiet om skattepolitikken herinde.

Jeg vil i øvrigt gerne føje yderligere det synspunkt til, at jeg tror, vi virkelig alvorligt kommer til at overveje hele spørgsmålet om tidsterminerne i forbindelse med fastsættelsen af udskrivningsprocent og fastsættelsen af statens udgifter. Der er to ting, der her kommer til at spille en rolle. Det ene er, at vi har et statsfinansielt system, som i visse perioder har en vældig udpumpende virkning og i andre perioder samler vældigt op. Vi har altså på den måde en meget ujævn påvirkning af det økonomiske forløb. Jeg tror egentlig også, at den tidligere finansminister vil erkende, at her er et finansielt problem, der har stor samfundsøkonomisk betydning. Men der er én ting til. Tidligere var vi i stand til at fastsætte udskrivningen bogstavelig talt samtidig med, at vi vedtog finansloven, nemlig lige op til 1. april. Nu er vi i den situation, at vi stadig bestemmer statens udgifter umiddelbart inden 1. april, men vi skal fastsætte statens indtægter fra et halvt år til 9-10 måneder forinden. Man kan sige, vi kan diskutere, om det skal være nogle få måneder før eller senere, men tilbage bliver, at hvis vi skal fastsætte det i september, er det alligevel over et halvt år, inden vi nøjagtigt kender udgifterne. Det samme gælder for kommunerne. Det betyder, at vi har fået en vældig usikkerhedsfaktor ind i den offentlige økonomi. Den sammenhæng, der tidligere var mellem udskrivningen og de offentlige udgifter, er brudt.

Jeg tror, der her ligger et meget vigtigt problem, som jeg gerne vil opfordre finansministeren til at vi får en fælles undersøgelse af. Hvordan bliver vi i stand til at tilvejebringe en betydelig bedre overensstemmelse mellem beslutningen om udgifterne og beslutningen om indtægterne? Det drejer sig ikke om en diskussion om, hvorvidt udskrivningsprocenten skal fastsættes i juni eller september, det er et helt andet problem, måske, når det kommer til stykket, et langt mere tungtvejende problem. Og hvis det var det, socialdemokratiet for alvor ville være gået ind i her ved denne lejlighed, ville jeg have beundret oppositionens indsats betydelig mere.

Niels Helveg Petersen: Denne diskussion skal ikke få lov til at udvikle sig til en debat

[Niels Helveg Petersen.]

alene om procedure, om fremgangsmåde, om tidspunkt for fastsættelse af udskrivningsprocent. Det er også et spørgsmål om økonomisk politik. Med fastsættelsen af denne udskrivningsprocent tilkendegiver man, at man agter at fastholde den finanspolitik, man hidtil har ført, og finder, at der ikke i det økonomiske billede er træk, der viser, at man kan ændre den. Når socialdemokratiet kører så stærkt frem på et proceduremæssigt grundlag, kunne man få den tanke, at det var for at vinde sig en frist til at tage standpunkt til den økonomiske politik. Denne frist har man nu, mener man åbenbart, vundet foreløbig til september, men længere frist har man heller ikke.

J. O. Krag: Jeg ved godt, at hr. Haunstrup Clemmensen, der ligesom jeg selv har et relativt lyst sind, er tilbøjelig til at synes, at mine udtalelser her fra denne talerstol undertiden er for mørke og for dystre. Men jeg vil dog gøre opmærksom på, at det, vi er i færd med her, letsindigt, som det er, eller det, flertallet er i færd med, letsindigt, som det er, er at bestemme den vigtigste enkelte økonomiske faktor, der skal virke i 1971. Den udskrivningsprocent, man i dag vil træffe beslutning om, er bestemmende for trækprocenten for hver eneste skatteyder i 1971. Hver eneste lønmodtager her i landet får sine lønudbetalinger beskåret efter en procent, man fastsætter her i dag. Det synes jeg er alvorligt, og det er derfor, jeg har tilladt mig at tage alvorlige problemer alvorligt.

Det er rigtigt, som hr. Haunstrup Clemmensen citerede, at jeg en lang tid i foråret og for resten ikke ganske uden grund troede, at der var chance for udskrivelse af valg. Det var ikke uden grund. Vi ved, at statsministeren var lige på nippet til at udskrive valg, og vi ved, at ankermændene i den konservative gruppe måtte holde godt fast i statsministeren for at hindre ham i det. Men nu er de valgmuligheder borte for dette forårs vedkommende, og derfor vil jeg opfordre regeringen til at udskyde denne beslutning. Det er usagligt at træffe den nu, og jeg vil rose regeringen, hvis den bestemmer sig til en sådan udskydelse.

Hr. Henry Christensen efterlyser samarbejde med oppositionen, og det skal selvfølgelig være et ansvarsfuldt samarbejde. Ja,

vi er rede til et sådant samarbejde. I løbet af eftermiddagen vil den socialdemokratiske gruppe over for pressen offentliggøre et udspil til en økonomisk politik, og det kan man studere fra nu af og til den 15. september — det kommer i god tid. Så kan vi til den tid se, om der på de betingelser, vi har stillet op, er mulighed for, at regering og opposition kan komme hinanden i møde. Som hr. Henry Christensen sagde, vil vi befinde os i en økonomisk situation. Ja, det tør nok siges. Det var en klar og præcis udtalelse.

Sidste år kunne vi foreslå en udskrivningsprocent på dette tidspunkt, og det var vi nødt til, ganske som regeringen var nødt til det; ellers var kildeskatten ikke kommet i gang. I år er det ingen betingelse. Kildeskattedirektoratets dataekspertter siger, at 10. oktober er tidligt nok. Hvorfor så ikke vente til den 10. oktober? Det er da rigtigt, som hr. Niels Helveg Petersen siger, at dette ikke kun er procedurespørgsmål, det er et spørgsmål om at føre en saglig, velbegrunnet økonomisk og finansiel politik. Men hvad ved hr. Niels Helveg Petersen om forholdene i 1971? Hr. Niels Helveg Petersen kender ikke engang de økonomiske betingelser, som de vil være i september og oktober måned. Alligevel mener hr. Niels Helveg Petersen at kunne sige nøjagtig, hvad udskrivningsprocenten skal være i 1971. Det er en usaglig fremgangsmåde.

(Kort bemærkning).

Grünbaum: Det bliver meget kort. Hr. Niels Helveg Petersen sagde, at man var nødt til at gennemføre dette forslag om udskrivningsprocenten nu, for man skulle markere, at finanspolitikken skulle fortsætte uændret. Har hr. Niels Helveg Petersen glemt, at finansministeren har fremsat et forslag, som også skal behandles i dag, om en momsforhøjelse på 2½ pct.? Den er altså ikke helt uændret.

(Kort bemærkning).

Haunstrup Clemmensen: Åh, jeg blev bare så opmuntret. Nu har vi hele tiden efterlyst socialdemokratiske udspil i den økonomiske politik, alternativer i den økonomiske politik; vi gjorde det senest i fredags under anden behandling af dette lovforslag, og vi

[Haustrup Glemmensen.]

har gjort det her igen i dag. Vi forstår på hr. J. O. Krag, at det er noget af det vigtigste — det var det vigtigste enkelte tal, sagde hr. Grünbaum også, for den økonomiske politik, der nu skulle fastlægges. Havde det så ikke været naturligt at komme med sit økonomiske udspil nu under behandlingen her i stedet for at vente til i eftermiddag som en anden flovmand? Her stemmer man „ved ikke“, og så får vi i eftermiddag at vide, hvad det egentlig er for et økonomisk udspil, hvad det er for et alternativ, socialdemokratiet står for. Vi må altså vente nogle timer endnu.

(Kort bemærkning).

J. O. Krag: Man appellerer aldrig forgæves til socialdemokratiets gode vilje så lidt som til vore evner til saglig indsats. Det opmuntrede mig enormt under det sidste møde i 21 mands udvalget, at både 21 mands udvalgets formand, hr. Henry Christensen, og skatteudvalgets formand, hr. Stetter, åbnede alle muligheder for, at praktisk taget enhver del af den økonomiske politik kunne drøftes, når vi ved lidt mere om, hvad vi taler om, nemlig til efteråret. Det gav os blod på tanden, så nu har vi i den socialdemokratiske gruppe udarbejdet en række retningslinjer, som kan lægges til grund for vores forhandlinger i september-oktober — for det er jo dér, det kommer til at foregå. Beslutningen, som flertallet tager her i dag, tages af hensyn til regeringspartiernes prestige og indre sammenhold og er noget rent foreløbigt. Det bliver fra 15. september til 6. oktober, den egentlige økonomiske forhandling finder sted, og vi kommer altså nu med et udspil til venlig overvejelse i partierne indtil da.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslag om motiveret dagsorden af Grünbaum (se sp. 6966)
forkastedes med 87 stemmer mod 61.

Lovforslaget

vedtoges med 87 stemmer mod 4; 60 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af lov om sømandsskat.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 172) findes i tidenden sp. 6762).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges med 87 stemmer mod 4; 62 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Formanden: Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om ændring af merværdiafgiftsloven. (Forhøjelse af afgiften).

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 179) findes i tidenden sp. 6812, udvalgets tillægsbetænkning i tillæg B. sp. 2531).

Der var stillet 2 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslagene sattes først til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Ændringsforslagene nr. 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslaget som helhed sattes derefter til forhandling.

Ingen bad om ordet.